

VI. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Очекује се да ће се по основу укидања пореза на употребу мобилног телефона у буџету Републике Србије на годишњем нивоу остварити негативан ефекат од око 5,5 милијарди динара.

С обзиром на то да се не располаже подацима о броју инвалидних лица која имају одређени степен инвалидности, који нису војни инвалиди, цивилни инвалиди рата и инвалиди рада, а власници су моторних возила одређене врсте и радне запремине мотора (према критеријумима којима је, чланом 4. Закона одређен износ пореза),

имајући у виду да та лица сада плаћају порез на употребу моторних возила, као и подацима о броју возила у својини једног инвалидног лица (јер је предложено ограничења права на пореско ослобођење на једно путничко возило), процена ефеката проширења пореских ослобођења по основу пореза на употребу моторних возила у апсолутном износу није вршена. Упркос томе, у ситуацији када јавни превоз није увек, или је тешко приступачан особама са инвалидитетом, увођење пореског ослобођења израз је односа друштва према инвалидним лицима, потребе и жеље да се она укључе у друштвене активности. Иако ће то последично значити мање средстава у буџету Републике Србије, решавање egzистенцијалних питања ових лица је много већа вредност од средстава која би се наплатом пореза на употребу моторних возила на једно путничко возило сваког од ових лица наплатила.

Ефекти проширења предмета опорезивања порезом на употребу моторних возила на регистрацију појединих „нових“ врста моторних возила (на мотоцикле) са бочним седиштем и на тешке трицикле), које појмовно нису постојале до почетка примене закона којим се уређује безбедност саобраћаја на путевима, па нису биле предмет опорезивања, моћи ће се сагледати по протеклу одређеног периода за њихову регистрацију, када се буде располагало подацима о броју, врсти и радној запремини мотора тих возила и, с тим у вези, износу пореза који се очекује од наплате пореза код њихове регистрације.

Имајући у виду да се порез на употребу пловила сада плаћа и на пловила која се користе за обављање регистроване делатности, значај позитивних ефеката увођења пореског ослобођења за та пловила (развој привредних делатности у којима се користе пловила као основно средство, постизање конкурентности тих привредних субјеката, умањење ризика да привредни субјекти користе мања пловила, пловила мање снаге, односно старија пловила, ради умањења пореских обавеза...) превазилази значај ефеката умањења буџетских прихода по основу овог пореза који ни сада, у односу на укупне приходе у буџету Републике, нису значајни.

Такође, смањење износа пореза на употребу пловила могло би да допринесе заустављању уоченог смањења броја пловила којима је продужена пловидбена дозвола (чијем издавању претходи плаћање пореза), односно повећању броја пловила којима ће се продужити та дозвола чиме би се, упркос смањењу износа пореза, остварили одређени приходи у буџету и стимулисало коришћење пловила у складу са прописима (по провери њихове техничке исправности врши се продужење дозволе...). Иако се у овом тренутку не могу прецизно сагледати елементи од утицаја на приход који ће се у буџету мање остварити због смањења износа пореза и због увођења ослобођења на одређена пловила којима се обавља регистрована делатност обвезника, а више остварити због већег броја пловила којима ће се продужити важност пловидбене дозволе, предложено решење требало би да доведе до правичнијег пореског третмана у опорезивању коришћења пловила (шири обухват пловила који се опорезује уз смањење износа пореза за пловила за која се сада порез плаћа).

Стога је оцењено да обрачун ефеката на бази расположивих података не би дао реалан приказ фискалног капацитета ових пореских облика због чега ефекти измена и допуна Закона нису исказани у апсолутним износима, сагласно одредби члана 40. став 3. Пословника Владе („Сл. гласник РС“, бр. 61/06-пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10 и 69/10).

1. *На кога ће и како ће највероватније утицати решења у закону*

Закон ће имати позитиван утицај на:

1) *обвезнике пореза на употребу моторних возила који врше замену регистарских таблица* – с обзиром на то да им се укида обавеза поновног плаћања пореза ако у току године за коју је возило регистровано и порез плаћен у прописаном износу, морају вршити замену регистарских таблица;

2) *обвезнике пореза на употребу моторних возила који порез плаћају на мотоцикле радне запремине мотора преко 750 cm^3 , односно на мотоцикле старости 20 и више година, као и на обвезнике пореза на употребу одређених пловила* – с обзиром на то да им се смањује износ пореске обавезе;

3) *инвалидна лица* (са 80 или више процената телесног оштећења, односно код којих постоји телесно оштећење које има за последицу неспособност доњих екстремитета ногу од 60 или више процената) – с обзиром да им се признаје право на пореско ослобођење на једно путничко возило, независно од узрока, начина и основа настанка инвалидности (сада то право имају само војни инвалиди, цивилни инвалиди рата и инвалиди рада), чиме се та лица, која су у истој здравственој ситуацији, доводе у равноправну порескоправну ситуацију, даје се фискални подстицај побољшању квалитета њихових живота и лакшем укључивању у друштвене активности. У прилог томе је и увођење пореског ослобођења за возила у својини организација лица са инвалидитетом која служе за превоз њихових чланова.

4) *родитеље вишеструко ометене деце која су у отвореној заштити, односно о којима родитељи непосредно брину* – из истих разлога као пореско ослобођење за возила инвалидних лица;

5) *приходе у буџету Републике Србије по основу пореза на употребу моторних возила* – право на ослобођење од пореза на употребу моторних возила за возила одређених инвалидних лица уведено је у циљу лакшег укључивања тих лица у друштвене токове, за које им је потребно једно возило, па је право на пореско ослобођење ограничено на једно путничко возило. Уколико би та лица имала право на пореско ослобођење на неограничени број возила у њиховој својини, не би се остварила сврха ослобођења, већ омогућила злоупотреба датог права, ако би власник возила та возила давао на коришћење другим лицима по основу пуномоћја.

6) *заштиту животне средине* – из разлога што се уводи ослобођење од пореза на употребу моторних возила за мотоцикле, мотоцикле са бочним седиштем и тешке трицикле, који имају електрични погон;

7) *кориснике услуга мобилне телефоније* – укидањем пореза на употребу мобилног телефона смањује се фискални терет по основу коришћења услуга мобилне телефоније, чиме се поспешује употреба и развој мобилних комуникација. То је од посебног значаја за кориснике у руралним деловима у којима не постоји алтернатива услугама мобилних комуникација;

8) *власнике бродова и плутајућих објеката – угоститељских објеката које користе за обављање регистроване делатности* – из разлога што се уводи пореско ослобођење за та пловила.

2. *Какве трошкове ће примена закона створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима)*

Иако се предлаже плаћање пореза на употребу моторних возила и на мотоцикле са бочним седиштем и на тешке трицикле, односно пореза на употребу пловила и на чамце са мотором до 7,35 kw, овим законом се превасходно предлаже смањење пореских терета (неплаћање пореза на употребу моторних возила код замене регистарских таблица, укидање пореза на употребу мобилног телефона, смањење појединих износа по основу пореза на употребу моторних возила и пореза на употребу

пловила, проширење пореских ослобођења на бродове и плутајуће објекте - угоститељске објекте који служе обављању обвезникове регистроване делатности, на возила у својини свих инвалидних лица са одређеним степеном инвалидности, на возила у својини организација лица са инвалидитетом – за возила прилагођена искључиво за превоз њихових чланова..., те би примена овог закона требала да има позитивне последице у виду смањења пореских обавеза, као посебних трошкова обвезника.

3. *Да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити*

Иако се предлаже плаћање пореза на употребу моторних возила и на мотоцикле са бочним седиштем и тешке трицикле, односно пореза на употребу пловила и на чамце са мотором до 7,35 kw, циљ који се жели постићи овим законом је превасходно смањење пореских терета (кроз смањење износа пореза, проширење пореских ослобођења, укидање пореза на употребу мобилних телефона...), те примена овог закона принципијелно треба да има позитивне последице у виду смањења пореских обавеза, као посебних трошкова обвезника.

4. *Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција*

Овим законом се уређује опорезивање употребе, држања и ношења добара, што превасходно нема за циљ подстицање стварања нових привредних субјеката и тржишне конкуренције.

5. *Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону*

Овај закон је у поступку припреме достављен надлежним министарствима.

6. *Које ће се мере током примене закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава*

Министарство финансија надлежно је за давање мишљења у примени Закона. Посебно истичемо да Министарство финансија, периодичним публикавањем Билтена службених објашњења и стручних мишљења за примену финансијских прописа, као и на други погодан начин, додатно обезбеђује транспарентност, информисаност и приступ информацијама, како би се и на овај начин допринело остваривању циљева постављених доношењем Закона.